

УКРАЇНА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА СЕЛИЩНА РАДА

ВІДДІЛ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ЗЗСО І-ІІІ СТУПЕНІВ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

81070, смт Івано - Франкове, вул. І.Франка, 1, смт Івано – Франкове, Яворівський район, Львівська область
тел. (0259)3 - 35 – 72, e-mail: shkolayaniv@ukr.net, ідент. код 22398173
веб-сайт <http://yanivschool.kl.com.ua>

ЗАТВЕРДЖЕНО наказом
ЗЗСО від 01.09.2023 №77

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради №1
від 30.08.2023

Освітня програма 2023-2024 н.р.

**для дітей з особливими освітніми потребами
Івано-Франківського закладу загальної середньої освіти
І-ІІІ ступенів імені Івана Франка
Івано-Франківської селищної ради**

серпень 2023

**Освітня програма
2023-2024 н.р.
для дітей з особливими освітніми потребами
Івано-Франківського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів
імені Івана Франка
Івано-Франківської селищної ради**

*Загальні положення освітньої програми
для дітей з особливими потребами у початковій та середній школі*

Освітня програма для дітей з особливими освітніми потребами Івано-Франківського закладу загальної середньої школи І-ІІІ ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради, а також філії «Верещицької початкової школи» розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл - інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів». Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти». Освітня програма Івано-Франківського закладу загальної середньої школи І-ІІІ ступенів імені Івана Франка Івано-Франківської селищної ради окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами (далі - Державний стандарт).

Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами складається з таких освітніх галузей: «Мовно-літературної» (включає в себе українську мову, літературне читання, іноземну мову, «Математичної»), «Я досліджую світ» включає в себе: природничу, громадянську й історичну, соціальну і здоров'язбережувальну галузі; «Технологічної», «Інформатичної», «Мистецької», «Фізкультурної».

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та

культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової

освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня педагогічний колектив запроваджує такі форми організації освітнього процесу:

- різні типи уроків;
- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок;
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

4. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

У відповідності до Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література» «Іноземна мова».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізуються через однойменні навчальні предмети «Біологія» та «Географія».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується навчальними предметами «Історія України», «Всесвітня історія» (інтегрований курс).

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках курсу «Основи здоров'я» та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Освітня галузь «Технології» реалізується через предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» або інтегрованим курсом «Мистецтво». Інваріантна складова навчальних планів для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме: розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами; розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості; формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво

важливих компетенцій. Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткова робота для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів. Мета - психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень у дітей з розладами аутичного спектра.

Напрями корекційно-розвиткової роботи та завдання, реалізація яких в умовах мікрогрупи сприяє досягненню мети:

1. Розвиток психомоторики (гармонізувати психофізичний статус; збагачувати руховий репертуар; тренувати психомоторні функції та властивості(координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, витривалість).
2. Сенсорний розвиток, сенсорна інтеграція (розвивати моторну імітацію, збагачувати чуттєвий досвід, формувати полісенсорне сприймання, коригувати сенсорну гіперчутливість, розвивати відчуття ритму, (структурування середовища і діяльності), розвивати дрібну моторику та зорово-моторну координацію).
3. Соціально-комунікативний розвиток(розвивати здатність виконувати соціальні норми та правила поведінки, підпорядковуватися інструкціям, формувати комунікативні вміння, у тому числі невербальні, стимулювати розвиток мовлення (активний та пасивний словниковий запас), формувати соціально-побутові навички).

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізовувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. До ключових компетентностей належать:

володіння державною мовою, що передбачає уміння (самостійно або за допомогою) усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

здатність спілкуватися рідною мовою та іноземними мовами, що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змуну близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти;

екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками,

необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомлення рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевірити його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно- діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання, діти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Очікувані результати навчання для здобувачів освіти у 5, 6, 7 та 8-ому класі.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Математична компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією, встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту, будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач, використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного і оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
3	Основні компетентності в природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>

4	Інформаційно- цифрова компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) структурувати дані, діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання, усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
5	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати та застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь, зацікавленість у пізнанні світу, розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
6	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати, використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів для розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях, співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальності за спільну справу, повага до прав людини.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>

8	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування) національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
9	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через:

Організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

Окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмет проводяться відповідні трактовки, приклади і методи вивчення, реалізуються міжпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формування толерантного ставлення один до одного, незалежно від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів, транспортних засобів).</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 1 класі філії «Верещицька початкова школа»
з інклюзивним навчанням
на 2023-2024 навчальний рік**

*Типова освітня програма початкової освіти, цикл I-II (1-4 класи),
розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	1	Разом
Українська мова (модифікація)	5	5
Іноземна мова (модифікація)	2	2
Математика (модифікація)	3	3
Я досліджую світ* (модифікація)	7	7
Інформатика		
Мистецтво** (модифікація)	2	2
Фізична культура*** (адаптація)	3	3
<i>Усього</i>	<i>19+3</i>	<i>19+3</i>
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1 математика	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 2-А класі
з інклюзивним навчанням учня
на 2023-2024 навчальний рік**

*Типова освітня програма початкової освіти, цикл I-II (1-4 класи),
розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Українська мова + літературне читання (адаптація)	5
Англійська мова (адаптація)	3
Математика (адаптація)	4
Інформатика (адаптація)	1
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі) (адаптація)	7
Образотворче мистецтво (адаптація)	1
Музичне мистецтво (адаптація)	1
Фізична культура (адаптація)	3
Разом	22+3
Корекційні заняття: Розвиток мовлення (вчитель-логопед)	2

Корекційні заняття: Розвиток навчальної діяльності. Соціально-побутове орієнтування (вчитель-логопед)	1
Корекційні заняття: Корекція розвитку когнітивної та емоційно-вольової сфер (практичний психолог)	1
Разом	29

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 2-Б класі**

**з інклюзивним навчанням учня
на 2023-2024 навчальний рік**

*Типова освітня програма початкової освіти, цикл I-II (1-4 класи),
розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Українська мова + літературне читання (модифікація)	5
Англійська мова (модифікація)	3
Математика (модифікація)	4
Інформатика (адаптація)	1
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі) (модифікація)	7
Образотворче мистецтво (адаптація)	1
Музичне мистецтво (адаптація)	1
Фізична культура (адаптація)	3
Разом	22+3
Корекційні заняття: Розвиток мовлення (вчитель-логопед)	2
Корекційні заняття: Розвиток навчальної діяльності. Соціально-побутове орієнтування (вчитель-логопед)	1
Корекційні заняття: Корекція розвитку когнітивної та емоційно-вольової сфер (практичний психолог)	1
Разом	29

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 3-А класі**

**з інклюзивним навчанням учня
на 2024 навчальний рік**

*Типова освітня програма початкової освіти, цикл I-II (1-4 класи),
розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна*

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Українська мова (модифікація)	5
Українська мова в інтегрованому курсі (модифікація)	2
Англійська мова (модифікація)	3
Математика (модифікація)	4
Інформатика (модифікація)	1
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі) (адаптація)	5

Образотворче мистецтво (адаптація)	1
Музичне мистецтво (адаптація)	1
Українознавство (адаптація)	1
Фізична культура (адаптація)	3
Разом	23+3
Корекційні заняття: Розвиток мовлення (вчитель-дефектолог)	1
Корекційні заняття: Розвиток навчальної діяльності. Соціально-побутове орієнтування (вчитель-логопед)	1
Разом	28

**Індивідуальний робочий навчальний план
У 5-А класі
з інклюзивним навчанням учня
на 2023-2024 навчальний рік**

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5-А клас
Мовно-літературна (модифікація)		Українська мова	МОВ	4
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	2
		Англійська мова	МОВ	3
			МОВ	0
Математична (модифікація)		Математика	МАО	4
Природнича (модифікація)	Природничі науки		ПРО	2
			ПРО	0
Соціальна і здоров'язберезувальна (адаптація)	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1
		Етика	СЗО	1
Громадянська та історична (модифікація)	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти		ГЮ	2
			ГЮ	0
Інформатична (адаптація)		Інформатика	ІФО	1
Технологічна (адаптація)		Технології	ТЕО	2
Мистецька (адаптація)		Образотворче мистецтво	МИО	1
		Музичне мистецтво	МИО	1
Фізична культура (модифікація)		Фізична культура	ФЮ	3
Усього				29
Міжгалузеві інтегровані курси				1
		Робототехніка		0
		STEM		1
		Драматургія і театр		0

Корекційні заняття :		1
Розвиток мовлення		1
Соціально-побутове орієнтування		
Усього		32

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 6-А класі
з інклюзивним навчанням учня
на 2023-2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна (адаптація)	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Історична й соціальна (адаптація)	Історія України	
	Всесвітня історія	2
	Основи правознавства Етика	1
Мистецька (адаптація)	Мистецтво Образотворче/музичне	1/1
Математична (адаптація)	Алгебра	4
	Геометрія	
Природнича (адаптація)	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	
	Хімія STEM	1
Технологічна Інформатична (адаптація)	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я зберезувальна та фізична культура (адаптація)	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		32
Корекційні заняття:	Розвиток мовлення (вчитель логопед)	1
	Розвиток навчальної діяльності (вчитель-дефектолог)	1
Разом		34

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 7-В класі
з інклюзивним навчанням учениць
на 2023-2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна (модифікація)	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Історична й соціальна (адаптація)/ (модифікація)	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	
Мистецька	Мистецтво	2

(адаптація)	Образотворче/музичне	
Математична	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природнича (адаптація) / (модифікація)	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технологічна Інформатична (адаптація)	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я збережувальна та фізична культура (адаптація)	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		31,5
Корекційні заняття:	Розвиток мовлення	3
	Корекція розвитку (психолог)	1
Разом		35,5

**Індивідуальний робочий навчальний план
у 8-А та 8-Б класі
з інклюзивним навчанням учнів
на 2023-2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна (модифікація)	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Історична й соціальна (модифікація)	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	
Мистецька (адаптація)	Мистецтво	1
Математична (модифікація)	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природнича (адаптація)/ (модифікація)	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технологічна Інформатична (адаптація)	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я збережувальна та фізична культура (адаптація)/ (модифікація)	Основи здоров'я	1
	Етика	1
	Фізична культура	3
Разом		32,5
Корекційні заняття:	Розвиток мовлення	1
	Корекція розвитку (психолог)	1
Разом		34,5